

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 25 din. ali 100 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje.“

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

Cerkvena pripadnost Prekmurja.

V raznih novinah se stalno ponavlja pritožba, zakaj se Prekmurje ne odtrga od Sombotelske püšpekije. Takše pritožbe ne zhaajajo od Prekmurcov, nego od zvu-nešnjih političnih agentov, šteri bi radi bili, da bi eden iz med njih postao apoštolski administrator Prekmurja. Proti takšim hujskarijam vsi Prekmurci ostro protestiramo. Či vlada to šče, naj Prekmurje ne spada pod oblast Somboteoskoga püšpeka, té naj za Prekmurje lastno püšpekijo nastavi i naj na kaže potrebne stroške tudi za zgojitev novih duhovnikov. Ako v Dalmaciji lahko obstojijo püšpekije s 5000—6000 pripadnikami, té je za 60 jezer Prekmurskih katoličanov tudi lahko püšpekijo nastaviti. Ar vsi Prekmurci se protivijo tomi, ka bi je k Mariborskoj ali Zagrebačkoj püšpekiji prideli ino bi njim tak v Mariborskom seminariumi vzgojene ali pa Zagrebačke reform-duhovnike dali. Političnih agentov i celibat — štürmarov Prekmurci katoličani no püstijo v svoje cerkvi. Kak si tei raznašalci ap. administrature svoj načrt zamišljüjejo, to je ne lahko razmeti. Odkod pa naj ap. administrator duhovnike vzeme, ako jih Somboteoska püšpekija ne dá? Vej se nam ne treba bojati, da bi vlada načrt teh političnih agentov spunila, ar za katoliške zadeve „nema novca“. V Rimi pa več pameti majo, kak tei politični hujskačje i Prekmurskih katoličanov ne držijo za neme šak-figure, štere bi z šovinističnih zrokov semtá rivali. Či Praški nadbiskup lahko má veliki teritorij v Pruskoj Šleziji, te eden vojrski püšpek tudi lahko má v državi SHS 14 fár.

Uradna naznanila.

Prijave vinskoga pridelka i küplenoga vina. Finančno okrajno ravnateljstva z Maribora nam javi, da so gorični vertovje dužni v deseti dnevaj, kak so gorični zprešali, svoj vinski pov prijaviti finančnoj kontroli. Ki to prijavo ne zvršijo, kak tudi oni, ki ne prijavijo fin. kontroli odanoga vina pa, ki ne prijavijo küplene količine vina pristojnoj oblasti, pri šteroj morejo plačati trošarino, se smatrajo za tihotapce (švercare) i se njim blago zapleni.

Nabor tistih mladencov, ki so dozdam bili pregledani od rekrutne komisije, se vrši vsaki mesec 5. 15. i 25. dneva v Varaždinu. Če je té den svétek, te drugi den po tom. Začetek vseli ob 9. Vsikdar more en občinski odbornik iti z dečki na nabor, ovak se ne spregledne té. Odbornik more z sebov prinesti tudi rekrutne spiske. To potüvanje se vrši na lastne i občinske stroške. Za vsakoga mladenca posebi naj župan napravi izvleček z rekrutnih spisov pa toga naj spuni točno kak li more i to pošlje v Varaždin na „komando vojnoga okruga.“ Pri vsakom mladenci, ki neje doma naj spiše ta, gde se zdaj zdržava, če je v našoj ali tujoj državi i kak se mesto zove, gde je slednja pošta. Ravnotak posebi naj vsakoga zapiše, za šteroga ne znati gde je ali ka je zvedo od njega. Okrajno glavarstvo 4. jan. 1922. št. 4884/14.

Delo našega g. poslanca meseca januara.

Naš g. poslanec so stavili upit na ministra prosvete 1) zavolo trafike, štera se je cdprla v rk. šoli v M. Soboti 2) zavolo premeščanja i izpita naše ga vučitelstva i 3) zavolo zasedanja rk. šole v D. Lendavi od strani vojaštva. — Na ministra za agrarno reformo, zakaj se ne naselijo naši domači pri D. Lendavi. Na ministra znotrašnjih zadev zavolo nesmilena bitja ednoga našega vučitelja od strani policije. Na ministra zvu-nešnjih del zavolo naših prekmurskih mej. Na ministra trgovine zavolo izpita, šteri se terja od naših obrtnikov. V financijskom odbori so predlagali, naj se duhan za pipu v zadostnoj meri proizvodi i njegova cena ne poviša, se graničarom vzeme služba i pá izroči financom, se tobačnim delavcom plače zednačijo, se od monopaola sol da zadržam, da bo falejša. Ministra financ so oprosili, naj sprijme v zakon, da delavcom od zasluženoga zrnja i obleke ne bi trbelo plačati, naj se predpisi carinarnice v našoj domačoj reči razglasijo i naj se milo postopa z tistimi, ki so nevedoč kaj proti tem predpisom zagrešili itd. — Finančni minister je predlog našega g. poslanca sprejeo, odločit more ešče odbor i parlament. Našemi siromaškomi ljudstvi je stem včinjena velika dobrota, štera se niti popisat ne more, za sirote naše so vložili prošnjo, da dobijo podporo ali falej živež, pritiskali so za zgradbo železnice naše itd.

Da se veržejski most kem prle dogotovi, so naš g. poslanec dvakrat bili pri g. ministri za zgradbo, ki njim je obljübo, da bo prosodovolenje ministerskoga sveta za še potrebnih kredit v zneski dva miliona koron.

V 1. odseki financijskoga odbora, se je z glasanjom našega poslanca sklenolo, da se odlikovanja zbrüjejo, plače ministrov znižajo i da se törskim begom pa agom ne plača od vlade obljübljenih 300 milijonov dinarov, za volo šterih so glasüvali za ustav, šteri se nikomi ne vidi. Mo že vidli, jeli do liberalci i samostojni tudi za to znižanje terhov, gda pride pred nje ta stvar.

Naš g. poslanec za zmenjšanje vojske i odpravljanje granične straže. Na popunoj seja financijskoga odbora so naš g. poslanec meli govor. V tom so zahtevali, naj se stan vojske zniža na keliko jeli mogoče, naj se lepo ravna z vojaki, naj majo zadostno obleke i hrane i naj se držü čistoča v kasarnaj. Ministra vojne i mornarice so nadale v govori oprosili, naj po nedelaj i svetkaj ne dopüsti naborov niti notrukivanja niti naj od duhovnikov ne zahteva vojaška oblast, da bi z matrikami navzoči bili, ar v cerkvi majo za opraviti i naj naše vojake püsti bar na tri tjedne ali mesec dni domo na delo: košnjo, žetev bratvo itd. Zahtevali so nadale najodločnej, da se pogranične trupe od naših mej odstranijo i njihova služba izroči financom. Stem bi si država 150 milijon dinarov prihranila letno. To tak na kratki omenimo ne zato, da bi hvalili našega g. poslanca, nego naj njihovim volilcom i celoj Slovenskoj Krajini pokažemo, ka poleg dušnevesti zvršavajo svojo dužnost. Poleg teh nešteti del pa zvršavajo ešče vsa tista opravila, štera njim nalaga naše ljudstvo z tistimi vnogimi pismami, štere njim do rok pošilja v nezračunanom broji i prosi njuve pomoči. Pišemo te reči, da sprevidite kak težavno delo je, šfero so na sebe vzeli i da z svojimi molitvami jih podpirate, da njim itak slabo zdravje ne opeša pod temi težavami.

Dobra indijska prelja naprede na dén 12 km. preje. Edna mašina angleška v fabriki v Indiji 480000 km. t. j. za 40000 jezer telko. Ne čüda, če naši kolovratil dolidejo.

Glasi.

Slovenska Krajina.

† Vogrinčič Leopold.

Jan. 17. je vmro na Cankovi pobožen krščenik, dober oča svoje dece i veren glavar svoje familije, en z med najbolje gorečih širitelov naših „Novin“ i slovenske misli. Pravi steber smo v njem zgübili. Vse pošteno, krščansko, slovensko je najšlo podporo v pokojnom. Keliko ugovorov, zavrženosti, con je mogo kak vsaki drugi tudi en prestati pri širjenji našega dobrog tiska i naše ljubavi do slovenskoga ljudstva. I ne je omahao. Ostao je stanoviten do groba. I gda se té zapre nad njim, nam srce toti poka od žalosti, a mirno je, ar joče za možom, ki je bio veren v celom svojem življenji. Srce jezuzovo naj bo pokojnomi smiljeno, njegovim ostalim pa naj podeli obilno tolažbo.

Kak dobite do rok Novine? Gospod nadpoštar v M. Soboti so bili tak dobri, da so naznanili našemi uredništvu, kak hodi pošta iz Sobote v Gornje Kraje. Mi smo v tiskarni potom poročili g. nadpoštara tak zravnali, da damo gor naš list tak gor na pošto, da v soboto odide iz Sobote i v nedelo ga v roke more dobiti vsaki naročnik izvzemši one ki spadajo pod pošto Püconce. V Püconce najpre samo v petek inva ponedelek ide pošta. — Če štera fara ali občina ne bi dobila v nedelo Novin, naj nam da na znanje.

Do konca februara se je odložila napoved dohodkov po posredüvanji poslanca dr. Hohnjeca in naše stranke. Zato ki do 31. januara ne naznana dohodkov, kak smo to popisali v 4. št. Novin oblasti v M. Soboti, ma čas do zadnjega februara to včiniti.

Lončarje i šoštarije naše Slovenske Krajine se organizirajo, da ustanovijo zadrugo. Samo okr. glavarstvo njim ide na pomoč v toj reči, štero je i pisalo v te namen g. Bašša Ivani pleb. v Bogojino i Dravec župani v Törnišče. Mi to miseo pozdravljamo i vsem šoštaram i lončarom tanačivamo, naj se pridružijo zadrugi. Potrebno je samo paziti, da se navčijo naši domačini, ki do jo znali voditi i naj se izkljüči iz nje vsa politika. Naši krščansko misleči ljudje naj majo krščansko vodstvo.

Jugoslovenska Matica, podružnica v Soboti — vabi — vse člane na svoj redni občni zbor, ki se vrši z običajnim dnevnim redom dne 21. februarja 1922 ob 20. uri v prostorih Narodne čitalnice v Murski Soboti. Podružnični odbor, naproša vse člane, da se občnega zbora gotovo udeležijo. M. Sobota, dne 7. II. 1922.

Na naše sirote so darüvali: dr. Janko Leskovec, odvjetnik, D. Lendava 160 K., tretjeredniki 400 K., Gabor Ivan z Bridgeporta 50 K., † Bežek Ana sirota z Žižkov 40 K. Ti dari so odposlani v Kančovce g. župani Kelemen Janoš, da je med svoje štiri sirote: Železen Jožef, Filo Marika, Osvatič Roza i Hári Treza razdeli. — Prosimo vse naše premožne ljudi, kmete, trgovce, krčmare, obrtnike, i drugo gospodo brez razlike vere i narodnosti, naj pribezijo na pomoč sirotam Slovenske Krajine, ar tu pa tam se približava glad k našim hišam posebno na Goričkom. Ki vsmiljenost seja, bo vsmiljenost žeo.

Je ešče düšna vest. Z Bogojine nam glasijo, da so tam s segeštije odnesli blüzi 200 koron penez. G. plevanoš omenijo to na predgancu i glejte, drugi den večer je tat prineso peneze nazaj. Hvala Bogi, da ešče je düšna vest. Či bi toga tovjaja odgojili v sokolsko-liberalnoj jakosti, bi ne samo segeštijo, nego ešče cerkev oropal, prineso pa ne bi nikaj nazaj.

